

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΚΟΡΟΣ

1 8 2 1

η γιορτή

πορτραίτο αγγελικό του Σολωμού,
δαιμονισμένο, σκοτεινό του Καραϊσκάκη
και μια θλιμμένη δόξα, μαυροφόρα,
αόρατη σύναξη αφανών ηρώων,
σ' ένα μακρύ τραπέζι πι, στρωμένο, λεκιασμένο,
που αντί κεράσματα, ποτά και φαγητά
έχει αφημένα πάνω του μνημόσυνα αναθήματα,
σημάδια του καιρού, ερημιά και στην κορφή
έν' αρνάκι να μας κοιτάει κατάματα

Έξω, απέναντι απ' την είσοδο της αίθουσας, έντεκα ξύλα από γεφύρια των βουνών, οριζόντια, ντυμένα με πανιά, μεγάλη γαλανόλευκη σημαία, διαρρηγμένη από κόκκινα φωτεινά χρυσά. Αίμα; Μια αυλή παλιά είχα στον νου μου μ' ασβέστη και λουλάκι φροντισμένη, άνοιξη ηλιόλουστη κι όλα ανθισμένα, χαρά Θεού.

Μπαίνοντας από στενεμένο διάδρομο ν' απλώνεται στους τρεις τοίχους, ζωφόρος, η γιορτή, ένα μακρύ τραπέζι σε σχήμα πι, φτιαγμένο σαν από πολλά μικρότερα, άνισα μεταξύ τους, σκεπασμένα με τραπεζομάντηλα κυρίως λευκά αλλά όχι ίδια, πολυκαιρισμένα, λερωμένα πια, σαν να 'χε φέρει καθένας το δικό του, οι φίλοι, οι συγγενείς, η γειτονιά, η πατρίδα όλη...

Στο βάθος της αίθουσας ψηλά, πάνω απ' την κεφαλή του τραπεζιού, η δόξα μονάχη, μαυροφόρα, η αγκαλιά της δαφνόφυλλα, να ραίνει από ψηλά το άδειο κενό, τη λεκιασμένην ερημιά μπροστά της.

— Έγώ 'δα δάφνες! — Κι εγώ φῶς... — Κι εγώ σ' φωτιά μὴν ὄμορφη π' ἀστράφταν τὰ μαλλιά της

Δ. ΣΟΛΩΜΟΣ, «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι» (Από το απόσπασμα όπου οι γυναίκες ξηγούν τα όνειρά τους.)

Πιο χαμηλά μπροστά της το τραπέζι, σαν αγκαλιά ανοιγμένη, να μας χωράει όλους στο κενό που μένει, στις θέσεις των ηρώων δαφνόφυλλα, της δόξας σκορπισμένα, αραιά, να νιώθεις εκεί ανάμεσα ότι κάτι άλλο λείπει.

Το αρνάκι όρθιο στην κορυφή του τραπεζιού, μπαίνει διστακτικό από δεξιά και μας κοιτά, κάπου

απέναντί του το μαχαίρι, φονικό, σημάδι του ξεσηκωμού και της θυσίας και πίσω, για να τους βλέπεις βγαίνοντας, δεξιά κι αριστερά, σαν τα εικονίσματα ψηλά, ο Αρματολός κι ο Κόντες.

Ο Γιώργης Καραϊσκάκης, διερχόμενος όσες σκοτεινές ατραπούς τον ανάγκασαν οι ματωμένες κι άστατες δυσκολίες του ασήκωτου καιρού του, ρωτώντας τον *ποῦτζον* του και βαρώντας καταπώς του *’κοβε τουμπερλέκια και τρουμπέτες*, κατέλειπε στην καταχνιά της ιστορίας φως ανεξέλεγκτο αντίστασης κι ελευθερίας...

Ο ανελλήνιστος εθνικός μας ποιητής, Διονύσιος Σολωμός, μάζευε μεροκάματο τις ομιλίες π’ άκουγε γύρω του κι οικονομούσε λέξεις ν’ αρθρώσει γλώσσα ικανή να πει το απερίγραπτο η ψυχή, την αγωνία του αγώνα και τη λαχτάρα, κατέλειπε σπαράγματα πόθου και πόνου αβάσταγου. Δεν είχε, λέει, άλλο στον νου του *πάρεξ έλευθερία και γλώσσα...*

Πολέμαρχος και ποιητής, σύμβολα αμφότεροι λαμπρά της έγνοιας και του κόπου πολλών άλλων αφανών, πήρανε πάνω τους την ευθύνη ανάστασης του Γένους, την κάναν έργο και μείνανε σποράκια φωτεινά στις ερημιές να μας ανοιγοκλείνουν πού και πού το μάτι σ’ απόμερα περάσματα ελευθερίας του νου, κρατήματα ψυχής ορθής στην κόψη της ζωής και του θανάτου...

Ο γιος της καλογριάς κι ο γιος της παραδουλεύτρας.

Αυτό να ’ναι όλο.

Όλιγο φῶς και μακρινὸ σὲ μέγα σκότος κι ἔρμο.

ΟΤΑΝ ΠΡΩΤΑΡΧΙΣΑ ΝΑ ΔΟΥΛΕΥΩ γι’ αυτήν την έκθεση είχε κατασταλάξει στον νου μου η ιδέα καθαρή και ολοκληρωμένη –έτσι νόμιζα– αλλά το έργο ούτε αρχή ούτε τέλος έχει, ακόμα γίνεται, κουβάρι μπερδεμένο που όλο λύνεται, άλλη κλωστή τραβάω κι άλλη βγαίνει και όλο κόμπους συναντώ, να πλέκω κομποσκοίνι, ν’ αναμετρώ το έχειν μου με την κοινή μας μοίρα, μα ούτε λογαριασμός σωστός ούτε και άκρη βγαίνει, κυκλοτερό το μπερδεμα, πάντα σε αρχή με φέρνει, και με το λίγο και με το πολύ, το νόημα ίδιο μένει. Ελευθερία ή Θάνατος... Κι η απόφαση στην κόψη μάς προσμένει... *τοῦ σπαθιοῦ τὴν τρομερή.*

Πληθαίνουν τα πορτραίτα του Σολωμού και του Καραϊσκάκη, πάλευαν μέσα μου ανατροπές και εξεγέρσεις και πού να βρω το ιδανικό εκείνο πρόσωπο που μου ’γνεφε όταν έκλεινα τα μάτια; Γίναν τα έργα με τα χτένια να υφάνουνε το φως και το σκοτάδι, ήρθε μετά και η σκιά των αφανών, έκανα το κόκκινο για το αίμα, μαύρο για το σκοτάδι και χρυσοστιλβωμένο για το φως, στένευε ο χρόνος, ξεράθηκαν και τα δαφνόφυλλα που είχα να βλέπω για να τα ζωγραφίσω στα πανιά, τα ’ριξα εντέλει πάνω τους, τα κόλλησα κι ανέβαινε στο τρίψιμο ένδοξο το άρωμά τους, σαν να μου λέγαν: εδώ είναι που ξεκίνησες, να ’μαστε πάλι στο άρωμα απ’ τα κλαδιά της δάφνης που έκοβες ανθισμένα στ’ Άγραφα, πέρσι την άνοιξη, θυμάσαι;

Θυμάμαι...